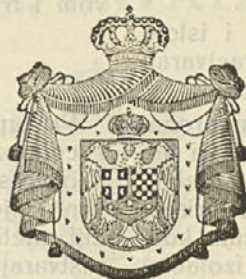

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 12 (5)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Oktobra 1926.

PATENTNI SPIS BR. 3897

Ing. Max Ow-Eschingen, Beč i Ing. Emil Pfiffner, Budimpešta.

Postupak za rastvaranje celuloznih estera i celuloznih etera.

Prijava od 24. marta 1925.

Važi od 1. jula 1925.

Traženo pravo prvenstva od 24. marta 1924. (Austrija).

Za sad ne postoje ni naučne ni u industriji jedinstvene norme, koje bi označavale pojam drvenih ulja, koja se talože pri destilaciji metil-alkohola kao otpatci.

Ovi produkti otpadaka mogu se najbolje karakterisati kao u vodi nerastvorljiva odnosno u vodi teško rastvorljiva ulja, koja zaostaju u toku procesa destilacije. Ova ulja predstavljaju mrku tečnost sa jakim mirisom, koja se po ovom pronalasku za upotrebu kao srestvo za rastvaranje mora podvrći, prvo, destilaciji. Takve se destilacije primenjuju već u industriji laka.

Za ovu svrhu, po ovom pronalasku, destilacija se može, ne stvarajući štetne procese raspadanja, vršiti do 120°C neposrednim zagrevanjem, zalim propuštanjem pare do iscrpljenja.

Pronalazak se sastoji u tome, što se na ovaj način dobivena ulja upotrebljavaju kao srestva za rastvaranje celuloznog etera ili estera sama ili u pojedinim frakcijama ili u smeši sa poznatim drugim rastvarajućim ili nestvarajućim srestvima.

O sastavu drvenih ulja postoje u literaturi vrlo malo ili pak sasvim opšti podatci. Osim toga sastav istih u sušlini zavisi od drveta, koji se karbonizira. Kao velike grupe materija, koje se sadrže u drvenim uljama, pominjemo: aldehide, ketone, acetone, nezasićena heterociklična jedinjenja, zasićene i nezasićene više ugljovodnike estere i male količine alkohola.

Među ovim jedinjenjima mogu dejstvovati kao rastvorna srestva za celulozne estere odns. etere, n. pr. niži ketoni, nekoliko he-

terocikličnih jedinjenja i neki esteri, i eventualno nekoliko alkohola. Ali od ovih proizvoda, prema učinjenim opitima, nalaze se samo malo njih, tako da se ovi gube prema ostalim sastojcima koji ne dejstvuju kao rastvorna srestva.

Dakle dobra rastvorljivost može se postići samo celokupnim mešanjem.

Dokaz nam je zato što se frakcije izdvajaju, koja se potpuno srestva, koja ne rastvaraju (sastav nepoznat), koja pak dodatkom kog drugog srestva, koje ne rastvara n. pr. etil-alkohol, postaju dobra srestva za rastvaranje.

Dole navedeni primeri izvođenja odnose se na drveno ulje.

I. Nitroceluloza rastvara se bez ili sa drugim srestvima za želatiniranje u celokupnom destilacionom proizvodu ili u pojedinim frakcijama.

II. Acetil-celuloza rastvara se u prvobitnom destilacionom proizvodu. Ne rastvara se u istom do 120°C. Lako se rastvara u frakcijama do 90°, rastvara se vrlo lako u frakcijama do 110° uz dodatak sasvim malih količina metil ili etil alkohola. Ne rastvara se u frakcijama preko 100° u hladnoći. Na toploti rastvara se u frakcijama iznad 100° uz dodavanje metil ili etil-alkohola. Rastvara se vrlo teško u frakcijama do 90°C pri dodavanju tetrahloretana.

III. Etilna celuloza ponaša se isto kao acetil-celuloza.

Na ovaj način mogu se sastaviti srestva za rastvaranje sa najrazličitijim naponima

